

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

עין משפט
נר מצוה

יד א מיי' פ"ד מהל'
מאכלות אסורות הלכה
יז
זו ב מיי' פ"ה שם הל' א
וכאידך מ"ד:

רבינו גרשום

[illegible][illegible]

פז.

אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר וּגְרָמָה לַפֶּרֶשׁ דּוּחֵהוּ כּוֹלְהוּ אִיירֵי לַמִּזְדֵּ' אֵין אִיסוּר
חַל עַל אִיסוּר וְלִי אִמֵּר כִּי אֵשִׁיג דְּבַעֲלָמָה ׀ אֵין אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר
הֵכָּה מוֹדֵה דְּאִיסוּר חַל עַל אִיסוּר דְּגַלִּי קָרָא בְּצִלָּה דְּכַתִּיב (וִיִּקְרָא ׀) וְחִלָּה
נְצִילָה יֵאֵל וְגוֹ' וְאִכּוֹל לֹא תִאֲכַלְהוּ ׀ הַסּוּרָה אִמְרָה יֵאֵל אִיסוּר נְצִילָה

יא איסור נבילה אטומאה ורב אסי אומר
 טהורים צפני עמלון וטמאין צפני עמלון
 אינא דאמרי פליגא דרבי יא וקסבר
 דלענין טומאה נמי לא מטערפי וא"ת
 ומא עטמא דהניחא לענין אכילה
 כדפירשנו לעיל דשני איסורים הם אלא
 לענין טומאה אחא לא מטערפי והא
 איסור טהורה וטמאה יא משום טומאה
 יש לומר דקסבר כיון דלענין אכילה לא
 מטערפי לענין טומאה נמי לא מטערפי
 וא"ת והא קתני במתנין כל הניצלות
 יא דמשמע דמטערפי לכל הפחות לענין
 טומאה י"ל דמייירי בטהורה וטהורה
 כגון עז ופרה יא טומאה וטמא כגון
 גמל וזמור וא"ת איהו קתני במתנין
 כל ששעורו וטומאתו יא שיה מטערפי
 וכל הניצלות דין של טומאה דין של
 טהורה טומאתו ושעורו שיה י"ל דלא
 קאמר מטערפין אלא שצריס שאין
 חלוקים א לענין אכילה יא ואלא בזהמה
 דתולה לענין אכילה כגון טהורה או

טומאה בהאלל קאמר דמנטרפי: ואיכא דאמר לא פליג אדרב. והא דקאמר טהורים כפי עצמן וטמאין כפי עצמן לענין איילה קאמר אכל לענין וטומאה מודה לרב: מיריב מיתת פרה וחיי גמא לא כמצטרפין זה עם זה אלא מיתת שניהם מצטרפין. וקשה לרב אסי ללשון יט דקאמר דפליג אדרב אכל לא פריך לרב משום דרב מוקי לה לענין טומאה וכן משמע לכאורה מדקאמר בסמוך אמר לך רב אסי אלמא לרב אסי דוקא^ט קפריך יט וטו דהיינו מני מוקי לה רב לענין טומאה והא על כרחך דקאמר מיתת פרה וחיי גמל אין מנטרפין לענין איילה קאמר שאם אכל חיי זה וטמאה מתה וחיי זה מגמל אין מנטרפין^י ללהתחייב על משום נבלה ולא משום טומאה^{יא} ולענין טומאה לא מייירי בדחיי גמל לא שייכא שום טומאה כדאמר בפרק העור והרוטב (חולין דף קכח:) דבשר הפורש מן החי אינו מטמא ו יש לומר דחיי גמל דהכא היינו אבר מה החי דשייכא בו טומאה^{יב} כדאמר יא! התם בתורת הכהנים לפי שאין לו חליפין והוא דומה לנבלה וא"כ ל"ל צירוף גם הא אמרינן התם דלחין לו שיעור ל"ל דמינן בעינין שיהא שם גדיין ועצמות והכא מייירי דלחין גדיין ועצמות אכל בשר ליכא ולכן צריך צירוף קודם שיטמא ומו"מ קשיא היכי קא דחי הא חיי שנינן מנטרפין והא אמרינן כסוף פרוק גיד דהבשה (סע דף קא:) דאבר בשרא חלו חלקו כמנחן אינו עובר עליו אלמלא דאסר האבד לנשים ואכלו כלי פטור וי"ש גם כיוצא משני אברים חיי אבר מזה וחיי אבר מזה פטורין דהא אלא ש"מ דעל כרחך מייירי הכא לענין טהרה דהא חיי וא"כ אמאי לא פריך לרב כמו דפריך לרב אסי וי"ל דאין הכי נמי דפריך אפי' לרב ודא קאמר אמר לך רב אסי משום דס"ל לבעל שש"ס דלא פליג אדרב ודאי דניחא לרב אסי מהאי טעמא נמי ניחא ליה לרב ועוד אומר מורי שיש' דלפי הלשון דלא פליגא אדרב א"כ רב ורב אסי הכל אחד ורב אסי משמיה רב קאמר שיהא שיהא תלמידיו:

ורבי יהודה היא. פירוש דקאמר צפרק גיד הנשה (תולין דף קפא:) דלאר
מן הכי נהוג בטמאה ובטהורה וה"ה לבשר מן הכי נהוג בטמאה
ובטהורה ולכן מטטרפין חיי שניהם להתחייב בצליה (שמוסא אבר מן הכי:
מאי אריא דרביט וגמי ורמי פרה וחי גמל. כלומר מאי אריא דנקט
מימת פרה וחי וגמי ולשון יח רבנו משה מקולי מעילה משונה הוא
משאר מקומות: ועוד תניא חצי וית בו. אבל חאי וית מפרה כו'
מטטרפין^א קשיא רשא אפיפא יזא אלא ש"מ דמימת שניהם מטטרפין פירוש
אף הא דקאמר בסיפא דרך ברייתא דין צמימתם צניייהם רואה לומר
בגון חיי גמל ומימת פרה אי אפיפא דמטטרפין א"כ תקשה רשא אפיפא
(אלא ש"מ צמימת שניהם מטטרפין יזא ור"ל צין צמימת שניהם צניייהם
והא דקאמר הכי אין זה רק כדי ליישב הברייתא דלא תיקשי דמיהו
משנצחא דהא אי הוה הא צין צמימתם צין יזא צמימה ר"ל אחד חי ואחד
מת מ"מ^ב מוכח שפיר מימת שניהם לו הוא אמר לך רב אסי קסבר האי
פירשנו לעיל דכולהו אמוראי פליגי אליבא דמ"ד אין איסור חל על איסור:
מאי

מאשם לא תאכלנו כל נבלה (דברים יד) לא מתגרפין אלא נבלות טהורים
 (ויקרא יא) הנוגע בנבלתו יטמא אכל ב לעמין אכילה לחייב עליה
 נבלת בהמה טהורה אלא לעמין טומאה הנוגע בהן דמתריייהו
 לא שנו. דנבלות מתגרפות וז עם וז דמשמע אפילו נבלת בהמה

כפני עמנו מנערפות זו עם זו ונבלות
ועומאות כפני עמנו (א) (אכל ג) לענין
איסור אכילה לא מנערפין דליון איסור
חל על איסור דלא אחי איסור נבלה
וחיילי על איסור בהמה טמאה הלכך לא
מנערפין: ולוי אחת אפילו לאכילה נמי
מנערפי. דקסבר איסור חל על איסור
וחיילי שמים אחת משום בהמה טמאה
וואחת משום נבלה: איכא דאמרי. הא
לדב אפי פליגא דרבי ומינין לאוקומה
(דקסבר) האי קאמר רב אפי ז טמורה
לעצמה ועמאה לעצמה (ג) (משום)
דבין לענין טומאה ובין לענין אכילה
ומוקיים רב אפי למעמיתין דחיי כל
הנבלות מנערפות היינו טעורין כפני
עמנו ועומאין כפני עמנו ואפילו לענין
טומאה והיינו פליגא דרבי. (ד) ו"א"ד
ללא פליגא דמינין לאוקמי נמי לדב
ואפי כדב וכי קאמר רב אפי טעורין
לעצמן לענין אכילה אבל לטומאה הכי
נמי דמנערפין היינו כרב: מיס פרה
גמל שם נטל חיי זית מפרה
ואפי כדב וכי קאמר רב אפי טעורין
לעצמן לענין אכילה אבל לטומאה הכי
נמי דמנערפין היינו כרב: מיס פרה

ממטה וחתך חצי זית מגמל חי ואכלם אינם מאטערפין לחייב לא משום
ונבלה דמימח פרה ולא משום אבר מן הדי הבא מגמל חי: **הא מיסת**
שטנל חצי זית מפרה מתה וחצי זית מגמל מתה מאטערפין לטומאה
וקשיא לרב אמי אליבא דר"ד פליגא דר' דר' קאמר אפילו לענין קומא
נמי טמאות לענין וטוהרות לעצמן. אבל לרב לא ר' לפורבי דרב מתי
לחא לאלואקמי לחא דוקיא דהא מיסת שתיסה מאטערפין לענין טומאה קאמר:
איתאם הא חיי שניין מאטערפין. לבית אבר מן החי: ומי ר' יהודה היא
דאמרי. פברק גיד הנשה (וחיון דף קא:) דלבר מן החי נוהג נמי בטמאה:
איתאם מיהם שניין נפאין? משום דטוהרות לעצמן וטמאות
לעצמן: אם כן אמאי רביעי ופני. ברייתא מיסת פרה וחצי גמל אין
מאטערפין משום דזה חי זה מת הא אמרינן אפילו מיסת שניין אין
ע"ג דשנייה מחים ולימני הכי מיסת פרה וגמל שנייה אין
מאטערפין אלא ודאי דדמיית מיסת פרה וחצי גמל אין מיסת שנייה מכלל
דקציבירא ליה דהא מיסת שניין מאטערפין וקשיא לרב אסי: ועוד מניא חיי
שנייה פרה וכו' אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחיין. שנייה חיין
בין ו במיסת שניין מאטערפין. והיו סיפא דהאי ברייתא דלעיל דקמני
דמיסת פרה וחצי גמל: קשיא רישא. דקמני מיסת פרה וחצי גמל וכו'
דמייתא דהא מיסת שניין לא מאטערפין אלא סיפא דקמני אבל חצי זית
מפרה) בין בחייה בין במיסתה מאטערפין אלא לכו ש"מ מדסיפא מאטערפין
איתא. איתא דאיתא איתור של טמאה (א) איכא איתור נבלה להכי
מאטערפין (א) ולא קציבירא לי הכי אלא קציבירא לי דאין איתור נבלה איתור
ומיסתה שנייה אין מאטערפין והא דקמני ברשא מיסת פרה וחצי גמל אין
מאטערפין היינו נבלה ואבר מן החי ו דלבהמה" טמאה דלא אמי איתור
ונבלה וחיל איתור אבר מן החי ודאיתא דקמני סיפא חצי זית מפרה בחייה
הם ליכא איתור נבלה דבהמה טמאה ליכא איתור נבלה אלא
(א) איתור בהמה טמאה ואבר מן החי. ענין אחר קשה רישא קציבירא דהא
ישא דקמני חצי זית מפרה בחייה וחצי זית] מגמל במיסתה אין
מאטערפין קשה להא סיפא דקמני אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין
בחייה בין במיסתה מאטערפין דהא דקמני בין בחייה בין במיסתה שטנל
ליה בין במיסתה דהא וחצי מפרה וקמני מאטערפין אלא לכו ש"מ דמיסת
שנייה מאטערפין וה"ק אלא מאי אית לך למימר דלא תיקשי רישא לסיפא
הכי כרץ לפרשי להא סיפא דקמני [בין] בחייה בין במיסתה מריץ הכי
במיסתה בין במיסתה שניין.) וקמני ומאטערפין וקשיא לרב אסי לכו
לישנא דפליגא דר' דר' דשטנל דקציבירא לרב אסי דאפילו לטומאה נמי
אין מאטערפין: אחר כך רב אסי הוא מנה סבר וכו'. ולא ח"מ:

תגא חסור חל על חסור לא וחסא קאמינא למ"ד חין חסור חל על חסור

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אמר רב וכו'
בפני עצמן וה"פ אבל לענין:
(ג) ד"ה איכא וכו' וטמאה
לעצמה משממו דעין לעין
טומאה: (ג) ד"ה אמר לך
וכו' טמאה ואיכא איסור
נבלה ופילו הכי מטמאין
וכו' ואמר מל הכי של
בהמה טמאה:

שיטה מקובצת

אן על תיבות וקישא לרב
אסי נרשם על כל תיבה
לן למעלה לתורות י
טפאן ידאר למעלה: אן אבל
טפאן תוטרותן וטוטרין
אבל טפאן וטוטרין
ענין: אן טוטרין לעצמם
טפאמם לעצמם משמע
יבין. תיבות משום טפאן
אן אדרב וראי' אן פילגט
אדרב דעצמא לארמק:
בין כמותהם שיעון מן
משפחה: אן התי דברמה
אן: אן נמקח: אן ורא
דקנטי שיעון עצמי: אן הלא
מן הפרוה: אן דברמלא
כמן בלא חותם ארא ואתם
אן אמרין אן: אן בבלה
אן דפרס האבול: אן נמי
אמאול כול טומאה חיל
אן: אן אדרב מש' אן
רב אלא לאשערעין דאף
לענין טומאה לא ונטרף
אן יתן פור חותם יתן גמל
אן: אן וטמאה שיעון
משום: אן הנבלת שיעון
דמשמע: אן וטמאח שיעון
אן: אן אכילה אבל
נטון: אן לזישא קמא
דפליג יתן קדמא נמקח:
אן שפיר ויחמה דילמא
תיבת נן נמקח: אן משמע
אן אדרב דרשמי ודמיא
לענין אכילה דכרי' ודמיא
דמי יחייקין לענין אכילה
אן מיתא שיעום משפחה
שחימי שיעום טומאה י
לומ דרשמי נמי הוי' לענין
חטא דמי: אן ציצית
חטא נמקח: אן ציצית
מבשר הפרה: אן וכישה
אן כתיב: אן דפטור
משמע דרי' לענין טומאה:
אן אדרב וברשן מן הוי
מיקר ואיכ' אן ולשון דמי'
מקציה ותיבות וברשן
מקציה נמקח: אן אסימא

יהם דכל דכן הוא: (א) איסור בעלמא כמו הכא ואנן קי"ל אין איסור חל על איסור ואנן משרינן הכא כמו בעלמא:

י צריך לפרושי. להא סיפא דקתני בין בחייה ובין במיתתה תריץ הכי בין במיתתה במיתת שניה דק ולא לענין טומאה: אמר לן

(א) נראה דחסר כאן וז"ל במיתמה אין מצטרפין קשה אסיפא דקתני אצל וכו' בין בחייה ובין במיתמה מצטרפת.